

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 10/2019-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Milanom Trylčom, PhD., J. Kráľa 738/12, Senica, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 87/2018-481 z 12. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 87/2018-481 z 12. júna 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Senica ČVS: ORP-235/VYS-SE-2017 z 26. mája 2017 vznesené obvinenie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 Tp 13/2017 z 28. mája 2017 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). V ďalšom vo veci konajúca vyšetrovateľka Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave písomne upovedomila sťažovateľa o zmene právnej kvalifikácie skutku na obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Senica podala na sťažovateľa obžalobu č. k. Pv 392/17/2205-74 z 20. novembra 2017, ktorá bola 21. novembra 2017 doručená okresnému súdu. Okresný súd svojím uznesením sp. zn. 1 T 216/2017 z 21. mája 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 87/2018 z 12. júna 2018 rozhodol o predĺžení väzby sťažovateľa po podaní obžaloby, teda v konaní pred súdom.

3.1 Sťažovateľ v podanej sťažnosti vo všeobecnej rovine uviedol, že považuje svoje väzobné stíhanie za nezákonné a z tohto dôvodu „... *podal prostredníctvom obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a o prípadné nahradenie väzby prijatím jeho písomného sľubu a/alebo o prípadné nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorú sťažnosť na neverejnom zasadnutí dňa 21. 5. 2018 ústne doplnil.*“. K postupu a uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 216/2017 z 21. mája 2018, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby po podaní obžaloby, poukázal na to, že sa okresný súd

„... vo svojom odôvodnení... nevysporiadal so žiadnou skutočnosťou, a to ani len s jednou skutočnosťou, ktorou obžalovaný svoju žiadosť odôvodňoval. Takýto postup zo strany súdu považujeme za nesprávny a odopierajúci obžalovanému výkon jeho obhajovacích práv. Súd prvého stupňa sa takto vyhol odpovediam a uvedeniu jeho právneho názoru na obžalovaným uvádzané skutočnosti odôvodňujúce žiadosť obžalovaného, t. j. svoj výrok vôbec nezodôvodnil, a zodpovednosť za rozhodnutie tak preniesol na nadriadený súd. Navyiac v rámci písomného odôvodnenia sťažnosti obžalovaného, obžalovaný ani nemohol, nebolo to reálne možné, uvádzať prípadnú protiargumentáciu k prípadným argumentom súdu, ktorými by sa súd vysporiadal so skutočnosťami uvádzanými obžalovaným, keďže takáto argumentácia súdu v odôvodnení absentuje, t. j. argumenty súdu (zdôvodnenie), pre ktoré súd obžalovaným tvrdené skutočnosti nepovažoval.“. Postupu a napadnutému rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ vytkol to, že „... sa rovnako žiadnym spôsobom s argumentáciou obžalovaného nevysporiadal a k týmto argumentom sa nijako nevyjadril, resp. opomenul k týmto argumentom zaujať stanovisko.“.

3.2 Vo svojej argumentácii sťažovateľ namietol konkrétne aj nezákonnosť viacerých vo veci vykonaných dôkazov počas prípravného konania, ktoré podľa jeho presvedčenia zakladajú nezákonnosť vedeného trestného stíhania jeho osoby. V prvom rade sťažovateľ namietol nezákonnosť vydaného príkazu na sledovanie jeho osoby, pretože podľa jeho presvedčenia *„... neboli splnené zákonné podmienky na vydanie príkazu na sledovanie osoby podľa § 113 ods. 7 TP.“*, a to z dôvodu, že *„Informáciu odôvodňujúcu vykonanie sledovania osoby mali OČTK k dispozícii už v poobedňajších hodinách 25. 5. 2017, čo je vyššie uvedenými listinnými dôkazmi vypracovanými OČTK preukázané. Zároveň je z týchto listín zrejmé, že sledovanie osoby obžalovaného bolo vopred plánované, a to až od 21:00 hod, dňa 25. 5. 2017. a t. i. nebolo náhodné. Zároveň zo žiadosti na vydanie príkazu vyplýva, že táto bola vypracovaná až dňa 26. 5. 2017, t. j. dodatočne po vykonaní sledovania osoby.“*. Z uvedeného má teda vyplývať, že *„Sledovanie osoby obžalovaného [REDAKOVANÉ] bolo vykonané nezákonným spôsobom, čo zakladá zároveň aj nezákonnosť nasledovných procesných úkonov, a to najmä (nie výlučne) obhliadky miesta činu (veci, ktoré mal mať pri sebe odhodil pred pristúpením príslušníkov Operatívneho oddelenia OKP OR PZ k jeho osobe, čo by inak neurobil), osobnej prehliadky*

obžalovaného, získaných dôkazov, zadržania obžalovaného a aj nasledovného väzobného stíhania obžalovaného.“.

3.3 V ďalšom namietol nezákonnosť vykonanej osobnej prehliadky, vychádzajúc z toho, že „Z písomného príkazu na osobnú prehliadku a rovnako aj zo zápisnice z osobnej prehliadky vyplýva, že súhlas k nariadeniu mal byť vyžiadaný od prokurátora v čase o 23:33 hod. dňa 25.05.2017. Naproti tomu zo záznamu zo sledovania osoby obžalovaného zo dňa 26. 5. 2017 spísaného príslušníkmi Operatívneho oddelenia OKP OR PZ Senica, ktorá skutočnosť je potvrdená aj v písomnom príkaze na sledovanie osoby vydaného okresnou prokurátorka OP Senica dňa 26. 5. 2017, vyplýva, že až v čase o 23.35 hod. dňa 25. 5. 2017 bola v Senici spozorovaná osoba obžalovaného [REDACTED]. Na mieste je logická otázka, ako je možné, že súhlas prokurátora mal byť vyžiadaný o 23:33 hod., avšak obžalovaný bol spozorovaný až o 23:35 hod., t. j. súhlas bol/mal byť vyžiadaný 2 minúty predtým ako bol vôbec obžalovaný spozorovaný!?.“ Na podklade uvedeného sťažovateľ zhodnotil, že „Osobná prehliadka obžalovaného [REDACTED] bola vykonaná nezákonným spôsobom, čo zakladá zároveň aj nezákonnosť nasledovných procesných úkonov, a to najmä (nie výlučne) obhliadky miesta činu nasledujúcej po vykonaní osobnej prehliadky, získaných dôkazov pri osobnej prehliadke a obhliadke miesta činu, zadržania obžalovaného (keďže dôvody jeho zadržania mali vyplývať aj z vykonanej osobnej prehliadky a dôkazov získaných z osobnej prehliadky) a aj nasledovného väzobného stíhania obžalovaného (, keďže dôvody väzobného stíhania mali vyplývať aj z vykonanej osobnej prehliadky a dôkazov získaných z osobnej prehliadky).“.

3.4 Ako posledný nedostatok v postupe orgánov činných v trestnom konaní sťažovateľ namietol to, že „... skutková veta obžaloby nezodpovedá výsledkom dokazovania z prípravného konania dožarovaného obžalobou.“. Postupu okresného súdu v predmetnej veci sťažovateľ vytkol to, že „Po podaní obžaloby súd túto obžalobu prijal bez ďalšieho, najmä bez toho, aby vec vrátil do prípravného konania z dôvodu porušenia práva na obhajobu, keďže rozhodoval o ďalšom trvaní väzobného dôvodu a najmä vytýčil termín HP, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. 5. 2018 od 8:45 hod. do 15:15 hod. Súd väzbu obžalovaného pri znení skutkovej vety obžaloby, ktorú vetu súd v tomto štádiu meniť nemôže, predĺžil, a to aj napriek tomu, že obžaloba bola podaná pre skutok, ktorý podľa skutkovej vety nezodpovedá právnej kvalifikácii uvedenej v obžalobe a hlavne výsledkom dokazovania

z prípravného konania, čo bolo povinnosťou súdu skúmať tieto skutočnosti pred prijatím obžaloby. Súd sa s touto právnou kvalifikáciou aj napriek všetkému stotožnil, keď aj rozhodovanie o väzbe a HP bolo vytyčené pre ods. 2 TZ tohto trestného činu a vec nevrátil do prípravného konania.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 3Tos 87/2018 - 481 zo dňa 12. 6. 2018 porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tos 87/2018 - 481 zo dňa 12. 6. 2018 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 325,42 €, ktorú je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K sťažovateľom namietanému porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

8.1 Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody... má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

8.2 Článok 5 ods. 4 dohovoru teda zakotvuje pre zatknutú alebo zadržanú osobu právo iniciovať konanie, v ktorom by spochybňovala zákonnosť pozbavenia slobody, a právo na to, aby po začatí takého konania súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia slobody a aby bolo nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže, že je nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika,

rozsudok z 21. 12. 2000, § 33 – § 36). Taktiež aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru (pozri m. m. II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (pozri napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04).

8.3 Z predostretej argumentácie a znenia dohovoru teda vyplýva, že sťažovateľom označený čl. 5 ods. 3 dohovoru sa vzťahuje na konanie a rozhodovanie o vzatí do väzby, pričom procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ak sa teda sťažovateľ v petite podanej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, tak tento článok dohovoru obsahovo nedopadá na podmienky jeho väzobného stíhania, keďže jeho uplatnenie prichádza do úvahy pri vzatí do väzby, a nie pri rozhodovaní o preskúmaní dôvodov väzby (či už na základe podanej sťažnosti, alebo napr. po podaní obžaloby prokurátorom) počas jej trvania. V dôsledku toho ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K sťažovateľom namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru

9. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

10. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy,

ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. V dôsledku uvedeného ústavný súd podrobil ústavnému prieskumu sťažovateľom označené uznesenie krajského súdu č. k. 3 Tos 87/2018-481 z 12. júna 2018 vo vzťahu k ním označenému čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

12. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp.

konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

13.1 Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno teda vyvodit' základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbavit' niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré sú za splnenia ustanovených podmienok prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, a preto možno uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04).

13.2 Z hľadiska posúdenia čl. 5 ods. 4 dohovoru má osoba vo väzbe právo na preskúmanie hmotných a procesných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok („*substantive requirement*“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace za väzbu a proti nej a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú [napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31]. Je teda výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991). Inými

slovami, v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru je osoba vo väzbe oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné pre „zákonnosť“ tejto väzby v zmysle dohovoru (napr. rozsudok ESLP vo veci Brogan and Others v. Anglicko z 29. 11. 1988, séria A, č. 154-B, § 65, rozsudok ESLP vo veci Jecius v. Litva, § 100).

14. Z judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane (pozri obdobne napr. rozsudky ESLP vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, § 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, § 51). Z uvedeného je zrejmé, že povinnosť súdov postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“ (vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy) vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

15. Medzi základné požiadavky preskúmania zákonnosti väzby a rozhodnutia o nej v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru patria aj:

- účinná kontrola zákonnosti väzby (rozsudok ESLP z 10. 10. 2000 vo veci Grauzinis v. Litva, č. 37 975/97),

- podstatné opatrenie, ktoré zabezpečí jedincovi procesnú spravodlivosť („*substantial measure of procedural justice*“; rozsudok ESĽP z 20. 6. 2002 vo veci Al-Nashif and others v. Bulharsko, č. 50963/99),

- vzhľadom na „dramatický vplyv“ pozbavenia slobody na základné práva jedinca konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí v zásade spĺňať základné požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok ESĽP z 13. 2. 2001 vo veci Garcia Alva v. Nemecko, č. 23541/94), pričom princíp spravodlivosti („*fairness*“) v zmysle posledného označeného článku zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné dôvody (rozhodnutie ESĽP o prijateľnosti sťažnosti z 26. 2. 2002 vo veci Bufferne v. Francúzsko, č. 54367/00),

- primeraná súdna odpoveď („*adequate judicial response*“; rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97).

16. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať aj na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (obdobne pozri II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016 a pod., ale vyplýva to aj z mnohých rozhodnutí ESĽP, napr. Letellier proti Francúzsku, rozhodnutie z 26. 6. 1991, *Annuaire*, č. 207; Navarra proti Francúzsku, rozhodnutie z 23. 11. 1993; *Annuaire*, č. 273-B a ďalšie).

17. Pri preskúmvaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu ako sťažnostného súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. V širších súvislostiach je možné poukázať aj na súvisiacu judikatúru ESĽP, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESĽP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea

v. Romania, rozsudok z 15. 2. 2007 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27. 9. 2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31 – § 33). Už uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

17.1 Krajský súd v uznesení č. k. 3 Tos 87/2018-481 z 12. júna 2018 v podstatnom zhrnul:

„Výsledky dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní nerozptýlili podozrenie zo spáchania žalovaného trestného činu do takej miery, aby bolo možné vysloviť nedôvodnosť trestného stíhania.

Súd I. stupňa správne poukázal na to, že rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o vine a treste.

Vo vzťahu k namietanej zákonnosti jednotlivých dôkazov krajský súd uvádza, že hodnotiť jednotlivé dôkazy jednotlivo aj v ich súhrne prislúcha v tomto štádiu konania výlučne súdu I. stupňa, ktorý bude rozhodovať o vine resp. treste. Uvedenými otázkami sa môže v zmysle § 317 odsek 1 Trestného poriadku zaoberať krajský súd pri svojej prieskumnej činnosti len v odvolacom konaní, v ktorom bude preskúmavať zákonnosť a odôvodnenosť jednotlivých výrokov rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, aj to len v rozsahu odvolania pokiaľ by sa nejednalo o chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku.

Úpravu obžaloby prokurátorom, pri jej prednesení na hlavnom pojednávaní, nepovažuje krajský súd za porušenie práv obžalovaného na jeho obhajobu a spravodlivý proces a to z dôvodu, že táto úprava sa týka len úpravy skutkovej vety pri nezmenenej právnej kvalifikácii.

Pri posudzovaní existencie dôvodu väzby podľa § 71 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku krajský súd zistil, že súd I. stupňa sa správne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými z hľadiska existencie dôvodnej obavy spočívajúcej v tom, že by obžalovaný mohol v prípade prepustenia z väzby na slobodu v páchaní trestnej činnosti pokračovať. Aj krajský súd zastáva názor, že osoba obžalovaného, jeho trestná minulosť, posledné odsúdenie za násilnú a drogovú trestnú činnosť vo veci Okresného súdu Senica

sp. zn. 1T/109/2014, ktoré vykonal dňa 07.07.2016 ako aj zo znaleckého posudku vyplývajúca závislosť obžalovaného na pervitíne, sú také skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že by v prípade prepustenia z väzby v páchaní trestnej činnosti pokračoval.

Z uvedených dôvodov rozhodol okresný súd správne, keď žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby zamietol.

Zároveň správne a v súlade rozhodol okresný súd o nenahradení väzby obžalovaného prijatím jeho písomného sľubu podľa § 80 odsek 1 písm. b/ Trestného poriadku resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku. Predovšetkým je potrebné uviesť, že na takéto postup musia byť v prejednávanej veci splnené podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 80 odsek 2 Trestného poriadku t.j., že pokiaľ je obžalovaný stíhaný za obzvlášť závažný zločin, tak ako bola naň podaná obžaloba, možno nahradiť jeho väzbu alternatívnymi inštitútmi len v prípade, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Žiadne takéto výnimočné okolnosti prípadu nezistil ani krajský súd a napokon na takéto výnimočné okolnosti nepoukazuje ani obžalovaný a to ani v žiadosti o prepustenie z väzby ani v prejednávanej sťažnosti. “

17.2 Okresný súd v uznesení sp. zn. 1 T 216/2017 z 21. mája 2018 v súhrne konštatoval:

„Obž. ██████████ je stíhaný za závažnú trestnú činnosť, vec je v štádiu vykonávania dôkazov na hlavnom pojednávaní. V tejto trestnej veci bolo v prípravnom konaní vypočutých viacero svedkov, ktorí usvedčovali obžalovaného zo spáchania trestnej činnosti, vypočutí boli kontradiktórnym spôsobom za prítomnosti, či už ustanoveného alebo zvoleného obhajcu.

Obžalovanému bolo dňa 26.5.2017 vyšetrovateľom OR PZ Senica, odbor kriminálnej polície, oddelenie vyšetrovania Senica pod ČVS: ORP-235/VYS-SE-2017 vznesené obvinenie za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/ Tr. zák. Následne dňa 13.6.2017 bol upovedomený vyšetrovateľkou KR PZ v Trnave, odbor kriminálnej polície Trnava pod ČVS: KRP-50/1-VYS-TT-2017 o zmene právnej kvalifikácie v tom smere, že skutok, za ktorý je trestne stíhaný uznesením pod ČVS: ORP-235/VYS-SE-2017 zo dňa 26.5.2017 sa bude ďalej posudzovať ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej

výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 ods. 1 písm. j/ Tr. zák. I pri rozhodovaní o väzbe na Okresnom súde Senica dňa 7.12.2017 bol obžalovaný upozornený, že pri právnej kvalifikácii uvedenej v obžalobe sa jedná už o obzvlášť závažný zločin. Modifikácia obžaloby v tejto trestnej veci prokurátorkou v rozsahu, ako bola na hlavnom pojednávaní vykonaná, nie je dôvodom na prepustenie obžalovaného z väzby.

Treba uviesť, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nehodnotia dôkazy s konečnou platnosťou a to ani pokiaľ ide o zákonnosť ich získania. Takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodnutiu vo veci samej, po vykonaní celého dokazovania na hlavnom pojednávaní v súlade so zásadami bezprostrednosti a ústnosti.

Dňa 25.5.2017 bol počas osobnej prehliadky v Senici na [REDAKOVANÉ] pred bytovým domom [REDAKOVANÉ] zadržaný obžalovaný [REDAKOVANÉ], pričom u neho bola zaistená injekčná striekačka naplnená bielou kryštalickou látkou.

Podľa znaleckého posudku KEÚ PZ odbor prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz č. ČES:PPZ-KEU-BA-EXP-2017/6658 zatavená injekčná striekačka obsahovala 2474 mg materiálu, v ktorom bola zistená prítomnosť metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 72,7 % hmotnostných (vyjadrené ako voľná báza), ktoré predložené množstvo obsahuje 1799 mg absolútneho (100 %) metamfetamínu vo forme bázy. Uvedené množstvo považuje KEÚ PZ za 45 - 180 bežných jednotlivých dávok drogy, pričom podľa odborného vyjadrenia MV SR PPZ, NAKA, Národná protidrogová jednotka hodnota metamfetamínu o hmotnosti 2474 mg predstavuje sumu 98,96 €.

Z vyšetrovacieho spisu a to odpisu z registra trestov vyplýva, že obž. [REDAKOVANÉ] bol doteraz 3x súdne trestaný. Naposledy bol odsúdený rozsudkom OS Senica č. k. 1 T/109/2014 zo dňa 29.12.2014, právoplatným dňa 29.12.2014 pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a prečiny nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody 5 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na

výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený aj trest prepadnutia veci. Trest vykonal 7.7.2016.

Vo výpise z ústrednej evidencie priestupkov MV SR má obžalovaný celkom 13 záznamov o priestupkoch za obdobie od 24.11.2010 do 26.09.2017, v prevažnej miere sa jedná o priestupky na úseku dopravy.

Obž. [REDAKOVANÉ] bol v prípravnom konaní vyšetrený i znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorá v znaleckom posudku konštatovala u obžalovaného prítomnosť rozvinutej závislosti od metamfetamínu.

S poukazom na uvedené skutočnosti má súd zato, že u obž. [REDAKOVANÉ] naďalej trvá dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., naďalej existuje dôvodná obava, že v prípade prepustenia obžalovaného z väzby na slobodu by tento mohol v páchaní trestnej činnosti pokračovať, nakoľko v minulosti už bol pre trestnú činnosť rovnakého charakteru odsúdený, je u neho znalkyňou zistená rozvinutá závislosť od metamfetamínu, teda psychotropnej látky a teraz posudzovanej trestnej činnosti sa mal dopustiť v krátkej dobe po tom, čo bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Dôvod väzby neoslabujú ani písomnosti predložené obhajcom na neverejnom zasadnutí dňa 21.5.2018, nakoľko i pred zadržaním a vzatím do väzby v tejto veci bol obžalovaný zamestnaný a mal zabezpečené bývanie a tieto skutočnosti nemali nejaký podstatný vplyv na správanie obžalovaného.

Keďže dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obž. [REDAKOVANÉ] naďalej trvá, súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, neprijal ani písomný sľub obžalovaného, ktorý vzhľadom na neexistenciu výnimočných okolností prípadu a osobu obžalovaného nepovažuje za dostatočný.

Zároveň súd posudzoval splnenie podmienok na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v trestnej veci obžalovaného, pričom zistil, že vzhľadom na trestnú minulosť obžalovaného, charakter trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný a neexistenciu výnimočných okolností prípadu, väzbu v danom prípade nie je možné nahradiť ani dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným. “

18.1 Reagujúc na námietky sťažovateľa o nedostatočnom vysporiadaní sa s jeho námietkami v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd vo všeobecnej rovine konštatuje, že z odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 3 Tos 87/2018-481 z 12. júna 2018 (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 T 216/2017 z 21. mája 2018) vo vzťahu k zákonom predpokladanému ďalšiemu zotrvaníu sťažovateľa vo výkone väzby nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcim krajským súdom s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených práv a jeho ďalším nezákonným zotrvaním vo výkone preventívnej väzby. Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov a skutkových okolností posudzovanej veci, v dôsledku čoho sú adresné, konkrétne a vo svojich záveroch aj logické, preto ich ústavný súd vníma ako legitímne a ústavne akceptovateľné. S poukazom na všetky už uvedené skutočnosti aj s ohľadom na podpornú citáciu z relevantnej odbornej literatúry (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.), podľa ktorej „... zbavenie slobody sťažovateľa nemôže byť vnímané ako svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol určité dôvody na pokračovanie väzby, iba ak by uvádzané dôvody boli mimoriadne lakonické a bez akéhokoľvek odkazu na ustanovenie zákona, ktoré by zbavenie sťažovateľa slobody dovoľovalo (pozri Khudoyorov proti Rusku, rozsudok, 8. 11. 2005, č. 6847/02, § 131 a 157, porov. tiež Miminoshvili proti Rusku, rozsudok, 28. 6. 2011, č. 20197/03, § 69)“, možno konštatovať a dospieť k záverom, že krajský súd sťažovateľovi dôvody jeho pozbavenia osobnej slobody z hľadiska materiálnej interpretácie podmienok preventívnej väzby náležite vysvetlil.

18.2 K postupu krajského súdu, ktorý nenahradil väzbu sťažovateľa jednou zo záruk, ústavný súd poukazuje na to, že k vyhovneniu sťažnosti a vysloveniu porušenia označených práv pristúpil v zásade len v prípadoch, v ktorých všeobecné súdy opomenuli rozhodnúť o žiadosti o nahradenie väzby zárukou (napríklad I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, IV. ÚS 215/2010). Taktiež z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že nespochybnil zákonné obmedzenie vyplývajúce z § 80 ods. 2 Trestného poriadku, podľa

ktorého je možné väzbu osoby obvinenej z obzvlášť závažného zločinu nahradiť ponúknutou zárukou, sľubom alebo dohľadom len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Aplikáciu uvedenej zákonnej úpravy ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach (napríklad I. ÚS 113/08, III. ÚS 387/2010, II. ÚS 466/2012, IV. ÚS 559/2012, I. ÚS 132/2013, II. ÚS 149/2014 alebo III. ÚS 431/2015) zhodnotil ako ústavne akceptovateľnú a rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, ktoré v prípadoch, o aké pri stíhaní za obzvlášť závažné zločiny ide, pre nahradenie väzby zárukami väzbu nahradzujúcimi vyžadovali existenciu výnimočných okolností prípadu, nepovažoval za arbitrárnu.

19. Ústavný súd ďalej upriamuje pozornosť aj na doktrinálne názory vyjadrené v komentári k dohovoru (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.), v ktorých sa konštatuje, že „Opakované používanie stereotypných formulácií v rozhodnutiach vnútroštátnych orgánov o predĺžení väzby vzbudzuje podozrenie, že sa tieto orgány dostatočne nezaoberali konkrétnymi okolnosťami a nereagovali na argumenty obvineného (Kondratyev proti Rusku, rozsudok, 9. 4. 2009, č. 2450/04, § 55, Lind proti Rusku, rozsudok, 6. 12. 2007, č. 25664/05, § 85). Pokiaľ však rovnaké dôvody na ponechanie obvineného vo väzbe, ktoré ESĽP označil za relevantné a dostatočné, pretrvávali po celú dobu jej trvania a ak zákonnosť väzby bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania, nemožno vnútroštátnym súdom vytýkať, že sa v textoch svojich rozhodnutí opakovali (Knebl proti Českej republike, rozsudok, 28. 10. 2010, č. 20157/05, § 68).“

20.1 K dôvodom preventívnej väzby sťažovateľa ústavný súd v ďalšom opätovne poukazuje na už označené komentované znenie dohovoru, z ktorého vyplýva, že „ESĽP – podľa svojich vlastných slov (pozri napr. Ignatenco, § 79; Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, bod 184) – vo svojej judikatúre identifikoval štyri základné dôvody, ktoré môžu odôvodňovať väzbu v trestnom konaní: nebezpečenstvo úteku (Stögmüller proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 1602/62, bod 15), riziko, že obvinený môže v prípade prepustenia mariť výkon spravodlivosti (Wemhoff, bod 14) alebo spáchať

d'alsie trestné činy (MATZNETTER proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 2178/64, bod 9), alebo spôsobiť narušenie verejného poriadku (Letellier proti Francúzsku, rozsudok, 26. 6. 1991, č. 12369/86, bod 51).“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 515.).

20.2 Príslušné orgány rozhodujúce o väzbe síce nie sú povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať jednotlivito s každým argumentom uplatneným obvineným alebo jeho obhajcom, mali by však reagovať adekvátnym spôsobom na všetky, ktoré sú spôsobilé spochybníť oprávnenosť d'alsieho trvania väzby (pozri napr. Ignatenco proti Moldavsku, rozsudok, 8. 2. 2011, č. 36988/07, §78, Michalko proti Slovensku, rozsudok, 21. 12. 2010, č. 35377/05, §153). Teda krajský súd (a všeobecné súdy vo všeobecnosti) rozhodujúci o d'alsom trvaní väzby nie je povinný detailne odpovedať na každý argument s'ťažovateľa uvedený v s'ťažnosti, avšak je povinný vysporiadať sa so skutočnosťami a argumentmi, ktoré sú spôsobilé spochybníť existenciu podmienok nevyhnutných pre zákonnosť pozbavenia slobody, resp. d'alsieho držania s'ťažovateľa vo väzbe (porov. Nikolova v. Bulharsko, č. 31195/96, rozsudok Veľkej komory EŠLP z 25. 3. 1999, bod 61; Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan, č. 15172/13, rozsudok EŠLP z 22. 5. 2014, bod 114), a túto povinnosť krajský súd vo svojom uznesení č. k. 3 Tos 87/2018-481 z 12. júna 2018 náležite dodržal.

20.3 *Z hľadiska posúdenia dôvodov preventívnej väzby všeobecné súdy poukázali na skutočnosť, že s'ťažovateľ je v predmetnej veci stíhaný pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Krajský súd správne poukázal na predošlú trestnú činnosť s'ťažovateľa s násilným a drogovým prvkom (čiže v prípade s'ťažovateľa ide o druhovú a špeciálnu recidívu), pričom zvýraznil aj to, že sa s'ťažovateľ dopustil trestnej činnosti v krátkom čase po tom, ako 7. júla 2016 vykonal predošlý trest uložený mu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 109/2014 (v čase ani nie jedného roka po vykonaní trestu). Navyše v rámci dokazovania v prípravnom konaní bol produkovaný dôkaz, a to znalecký posudok, ktorý potvrdzoval závislosť s'ťažovateľa od pervitínu, a táto samotná skutočnosť razantne podporuje podozrenie z možného páchania trestnej činnosti v budúcnosti, a to nielen*

z dôvodu samotnej závislosti sťažovateľa, ale aj z dôvodu zabezpečovania si prostriedkov na živobytie. Týmto spôsobom krajský súd primerane vysvetlil, v čom konkrétne v sťažovateľovom prípade identifikoval podozrenie z možného dopúšťania sa trestnej činnosti v budúcnosti a patrične dostatočne objektivizoval dôvody preventívnej väzby sťažovateľa. Týmto postupom krajský súd poskytol na dôvody väzby sťažovateľa primeranú súdnu odpoveď („*adequate judicial response*“; rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci *Grauslys v. Litva*, č. 36743/97).

21. Nad rámec už uvedeného ústavný súd vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia z trestnej činnosti doplnkovo poukazuje na odbornú literatúru, v ktorej bolo konštatované, že napr. „... (s)kutočnosti, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia (pozri *Murray proti Spojenému kráľovstvu*, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55, porov. tiež *Khodorkovskiy proti Rusku*, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, § 189)... skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemôžu byť rovnakej úrovne ako skutočnosti potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo na podanie obžaloby, čo je predmetom až ďalšej fázy trestného konania (*Krejčíř proti Českej republike*, rozsudok, 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05, bod 75)“ (KMEC, J., KOSARĚ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.). V tejto súvislosti už aj ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj relevantnými dôkazmi proti obvinenému. Dôvodné podozrenie teda predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok ESĽP vo veci *Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia* z 30. 8. 1990).

22.1 K ďalšej námietke sťažovateľa týkajúcej sa nesprávnej a účelovej kvalifikácie trestného činu najprv ako zločinu a následne ako obzvlášť závažného zločinu, ktorá nemá navyše korešpondovať s výsledkami dokazovania, ústavný súd poukazuje na to, že

sťažovateľ v naznačenom smere nepredložil ústavnému súdu žiadnu podnetnú a presvedčivú argumentáciu okrem svojho nesúhlasu.

22.2 Pojem skutok v trestnom procese spomenul napr. ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 60/00 tak, že ide o kategóriu procesnoprávnu, pričom „totožnosť stíhaného skutku je zachovaná, pokiaľ je aspoň sčasti zachovaná totožnosť konania alebo totožnosť následku“. Podobne v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 194/06 ústavný súd uviedol, že „z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že o totožný skutok ide aj vtedy, keď sa pri rôznosti následkov zhoduje konanie aspoň s časťou konania, pre ktorý je trestné konanie vedené. Podstata skutku je v zmysle všeobecných zásad Trestného poriadku určovaná existenciou určitej udalosti, z ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom. Z týchto dôvodov zostáva totožnosť skutku zachovaná, ak bude aspoň sčasti zachovaná totožnosť konania alebo následku“.

22.3 Teda zo skutočnosti, že súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobe (§ 278 ods. 1 Trestného poriadku) nemožno vyvodiť záver, že medzi skutkom, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu, a skutkom uvedeným vo výroku rozsudku musí byť úplná zhoda. Niektoré skutočnosti môžu odpadnúť a iné, naopak, pribudnúť, nesmie však dôjsť k porušeniu totožnosti skutku, ktorej predpokladom je zachovanie podstaty skutku. Podstata skutku spočíva v konaní páchatel'a a v následku, ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Podstata skutku je v účasti obvineného na určitej udalosti, ktorá je uvedená v uznesení o vznesení obvinenia a z ktorej vznikol následok. Podstata skutku preto nebude porušená, ak sa zmenia okolnosti týkajúce sa miesta a času spáchania činu, rozsah následkov, spôsob vykonania činu a pod. K zachovaniu totožnosti skutku dochádza nielen v prípadoch (i) úplnej zhody konania a následku, ale aj v prípade (ii) úplnej zhody aspoň v konaní pri rozdielnom následku alebo (iii) úplnej zhody aspoň v následku pri rozdielnom konaní, alebo (iv) ak konanie alebo následok, alebo aj konanie a následok sú aspoň čiastočne zhodné, resp. ak dôjde k zhode v podstatných okolnostiach.

22.4 V tejto súvislosti ústavný súd ešte odkazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovanú pod R 41/1972: „Súd je povinný vyčerpať celý skutok, ktorý je predmetom obžaloby, a zaoberať sa všetkými jeho stránkami, ktoré sú právne relevantné. Túto povinnosť má aj odvolací súd.“, ako aj B 6/1975-52: „Súd môže rozhodnúť len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobe. Tento skutok musí vyčerpať v celej šírke.

Ak dôjde súd k záveru, že skutok uvedený v obžalobe nie je jednotný, ale zložený z viacerých útokov, ktoré je nutné považovať za samostatné skutky a z ktorých o niektorých je nutné rozhodnúť inak než odsudzujúcim výrokom, nestačí tieto skutky vypustiť z odsudzujúceho výroku, ale je nutné o nich rozhodnúť samostatným výrokom.“

22.5 Aplikujúc už prezentované východiská, ústavný súd konštatuje, že v sťažovateľovom prípade nezistil, že by došlo k porušeniu totožnosti skutku kladenému mu za vinu, pričom jeho definitívnu právnu kvalifikáciu prináleží meniť ako poslednému odvolaciemu súdu, ktorý rozhoduje, resp. bude rozhodovať v odvolacom konaní. V tomto smere vyznieva argumentácia sťažovateľa o tom, že sa nemôže účinne brániť proti upovedomeniu o zmene právnej kvalifikácie, naprázdno. Primárnou úlohou obhajoby obvineného v trestnom konaní je brániť sa proti skutku kladenému mu za vinu, a nie jeho právnej kvalifikácii, ktorá je sekundárnym následkom kvalifikácie určitého konania, teda skutku kladeného obvinenému za vinu.

23. Vychádzajúc zo všetkých už prezentovaných úvah, považuje ústavný súd sťažovateľom podanú sťažnosť na namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru za zjavne neopodstatnenú a túto odmieta aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24.1 K ďalším sťažovateľom predostretým námietkam týkajúcim sa podľa jeho názoru nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní pri sledovaní jeho osoby a osobnej prehliadke (bližšie pozri body 3.2 a 3.3) ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoje zistenia, podľa ktorých samotný sťažovateľ nepodal proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 10 Tp 13/2017 z 28. mája 2017, ktorým bol vzatý do preventívnej väzby, sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho tak predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 1. júna 2017. V ďalšom ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľa na to, že obidva ním namietané príkazy, a to príkaz na sledovanie jeho osoby, ako aj príkaz na osobnú prehliadku jeho osoby boli vydané orgánmi činnými v trestnom konaní v roku 2017 (v máji 2017), pričom sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil s podanou sťažnosťou, v ktorej žiadal ich preskúmanie, resp.

namielol ich nepreskúmanie krajským súdom v napadnutom rozhodnutí (krajský súd ako súd sťažnostný neuviedol k námietkam sťažovateľa žiadnu argumentáciu), 2. augusta 2018, teda po viac ako roku od ich vydania a realizovania.

24.2 V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje v prvom rade na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 49 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý limituje vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom a z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, IV. ÚS 340/2013). Obdobne vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 284/08 uviedol, že „ak sťažovateľ uplatní určitú námietku až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohol predtým uplatniť v konaní pred iným orgánom verejnej moci, nemožno uznať, že splnil podmienky na vyčerpanie všetkých právnych prostriedkov nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. IV. ÚS 100/07, IV. ÚS 284/08), čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti (resp. jej časti) ako neprípustnej.“.

24.3 Preskúmania postupu orgánov činných v trestnom konaní (body 3.2 a 3.3) sa mal sťažovateľ domáhať v čase, keď bolo rozhodované o jeho vzatí do väzby, teda mal proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie sp. zn. 10 Tp 13/2017 z 28. mája 2017 podať sťažnosť (vrátane aktívnej obrany počas samotného konania) a iniciovať tak konanie pred nadriadeným, sťažnostným súdom, ktorý mal a mohol preskúmať námietky sťažovateľa predostreté v terajšej ústavnej sťažnosti, a to navyše v kontexte jeho osobnej slobody, teda preskúmať prípadnú nezákonnosť týchto príkazov alebo spôsobu ich vykonania s dopadom na jeho obmedzenie osobnej slobody, a nie po vyše roku od ich realizácie a po podaní obžaloby sa domáhať ich preskúmania v konaní pred súdom pri rozhodovaní o niekoľkonásobnej žiadosti o prepustenie z väzby. Týmto postupom sťažovateľ vlastným pričinením/konaním neumožnil vo veci konajúcim súdom preskúmať ním v súčasnom období prezentované námietky v čase, keď sa rozhodovalo o jeho vzatí do väzby. Taktiež je potrebné akcentovať aj to, že zo zistení ústavného súdu nevyplýva, že by sa sťažovateľ snažil o preskúmanie predmetných príkazov a spôsobu ich vykonania v lehote dvoch

mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) v konaní pre ústavným súdom. Ústavnému súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe aj to, že dôkazy získané použitím informačno-technických prostriedkov, ako aj prostriedkov operatívno-pátracej činnosti sú v neutajovanom režime a sú súčasťou vyšetrovacieho spisu. Z uvedeného je potom možné identifikovať lehotu dvoch mesiacov (pozri napr. III. ÚS 671/2016), ktorá by oprávňovala sťažovateľa na podanie ústavnej sťažnosti, v ktorej sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti predmetných príkazov vrátane spôsobu ich realizácie, a to z dôvodov predostretých v podanej ústavnej sťažnosti tak, ako to aj vyplýva z judikatúry ústavného súdu (napr. nálezy ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 274/05 zo 14. júna 2006, sp. zn. I. ÚS 117/07 zo 4. februára 2009, sp. zn. III. ÚS 80/08 z 27. mája 2008, sp. zn. III. ÚS 172/2010 zo 7. decembra 2010, sp. zn. III. ÚS 133/2010 z 27. septembra 2011, sp. zn. III. ÚS 97/2012 z 20. novembra 2012, sp. zn. I. ÚS 114/2012 z 13. júna 2012). Z uvedeného prehľadu judikatúry je zrejmé, že ústavný súd preskúmava príkazy súdu o použití informačno-technických prostriedkov a prostriedkov operatívno-pátracej činnosti, avšak sťažovateľ túto možnosť nevyužil. Na tomto mieste sa žiada pripomenúť, že v slobodnej spoločnosti je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva hájili a starali sa o ne (*vigilantibus iura*). Ten, kto sa stavia k ochrane svojich práv s neospravedliteľnou ľahostajnosťou alebo nevedomosťou, nemôže s úspechom požadovať ochranu týchto svojich práv ihneď na ústavnom súde tak, ako to v podstate urobil v tomto konaní aj samotný sťažovateľ.

24.4 Na podklade už prezentovaných úvah ústavný súd uzatvára, že krajský súd postupoval ústavne konformným spôsobom, ak k námietkam sťažovateľa týkajúcich sa nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní pri sledovaní jeho osoby a osobnej prehliadke poukázal na to, že bude úlohou okresného súdu v rámci rozhodovania o vine/nevine sťažovateľa sa s uvedenými dôkazmi a argumentáciou sťažovateľa vysporiadať. Na podklade predostretých úvah ústavný súd teda odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

25. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2019